

I. STANDARDY WYMAGAŃ EGZAMINACYJNYCH

Egzamin maturalny z geografii sprawdza wiadomości i umiejętności, które zawierają się w trzech standardach wymagań egzaminacyjnych.

STANDARD WYMAGAŃ EGZAMINACYJNYCH		CO SPRAWDZA EGZAMIN MATURALNY?
I WIADOMOŚCI I ICH ROZUMIENIE	Zdający zna fakty, rozumie i stosuje pojęcia, zależności, prawidłowości i teorie oraz przedstawia i wyjaśnia zdarzenia, zjawiska i procesy.	Standard odnosi się do Twoich wiadomości z zakresu geografii. Pozwala sprawdzić: <ol style="list-style-type: none"> 1. Zasób wiadomości 2. Zrozumienie wiadomości 3. Umiejętność zastosowania posiadanej wiedzy do opisywania i wyjaśniania zdarzeń, zjawisk i procesów zachodzących w przestrzeni geograficznej
II KORZYSTANIE Z INFORMACJI	Zdający wykorzystuje i przetwarza informacje.	Standard odnosi się do Twoich umiejętności w zakresie korzystania z różnych źródeł informacji zapisanych w różnej formie: rysunków, fotografii, map, wykresów, schematów, zestawień statystycznych, tekstu źródłowego. Standard pozwala sprawdzić: <ol style="list-style-type: none"> 1. Umiejętność odczytywania, podawania informacji bezpośrednio pochodzącej ze źródła informacji 2. Wyjaśniania, opisywania zdarzeń i procesów, umiejętność znajdowania podobieństw i różnic przedstawianych zjawisk geograficznych 3. Wykonywania prostych obliczeń 4. Umiejętność wyciągania wniosków, klasyfikowania, selekcjonowania, interpretacji informacji wg podanych kryteriów
III TWORZENIE INFORMACJI	Zdający charakteryzuje, ocenia i rozwiązuje problemy w różnych skalach czasowych i przestrzennych.	Standard pozwala sprawdzić, czy potrafisz samodzielnie tworzyć nowe informacje na bazie posiadanej już wiedzy i dostarczonych materiałów źródłowych w różnej postaci. Standard pozwala sprawdzić np.: <ol style="list-style-type: none"> 1. Umiejętność dostrzegania problemów geograficznych, stwarzających określone zagrożenia dla życia i działalności człowieka 2. Umiejętność rozwiązywania problemów natury przyrodniczej, społecznej, gospodarczej lub politycznej 3. Umiejętność podejmowania określonych decyzji dotyczących np. lokalizacji danej inwestycji i właściwej argumentacji

II. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE ZAŁĄCZANE DO ZADAŃ EGZAMINACYJNYCH

1. MAPY

Znajomość mapy świata i Polski oraz umiejętność pracy z barwną mapą topograficzną lub turystyczną należą do podstawowych umiejętności sprawdzanych na egzaminie maturalnym.

A. BARWNA MAPA TOPOGRAFICZNA LUB TURYSTYCZNA

Lista przykładowych zadań arkusza egzaminacyjnego z wykorzystaniem barwnej mapy topograficznej lub turystycznej:

1. Obliczanie odległości w terenie na podstawie odległości na mapie, mierzonej w centymetrach, milimetrach lub obliczanie odległości na mapie na podstawie odległości w terenie.
2. Obliczanie powierzchni w terenie w km² lub hektarach, na podstawie powierzchni pola na mapie lub obliczanie pola powierzchni na mapie z wykorzystaniem skali mapy i pola powierzchni rzeczywistej.
3. Obliczanie skali mapy na podstawie podanej odległości na mapie i odległości rzeczywistej
4. Rozpoznawanie na podstawie opisu obiektów (obszarów) zaznaczonych na mapie, np. miejscowości, rzek, szczytów górskich, rezerwatów przyrody itp.
5. Określanie metod kartograficznych, które wykorzystano w oznaczaniu obiektów występujących na mapie.
6. Przyporządkowywanie profilu hipsometrycznego do odpowiedniej linii zaznaczonej na mapie.
7. Rysowanie profilu hipsometrycznego.
8. Obliczanie spadku terenu.
9. Porównywanie cech środowiska i sposobu zagospodarowania dwóch obszarów wskazanych na mapie, czyli wpisywanie cech wspólnych i cech różniących porównywane obszary.
10. Wyjaśnianie przyczyn występowania lub opis procesów prowadzących do powstania zjawisk zaznaczonych na mapie np. zróżnicowania form rzeźby terenu, kształtu i głębokości jezior, różnic klimatycznych, występowania zbiorowisk roślinnych, kształtu jednostek osadniczych itp.
11. Uzasadnianie i ocena walorów turystycznych wskazanego obszaru, z wykorzystaniem walorów przyrodniczych, antropogenicznych i zagospodarowania turystycznego.
12. Wnioskowanie o przyczynach i następstwach na podstawie faktów odczytywanych z mapy.
13. Projektowanie tras turystycznych, przebiegu dróg, miejsc lokalizacji obiektów gospodarczych, np. schronisk, zapór, gospodarstwa rolnego, obszaru chronionego itp.

B. MAPY OGÓLNOGEOGRAFICZNE I TEMATYCZNE ŚWIATA I POLSKI

Należą do ich mapy pokazujące dokładnie wybrany element lub elementy przyrodnicze, społeczno-gospodarcze lub polityczne np. sieć rzeczna, elementy klimatu, roślinność, transport organizacje polityczne itp. Mapy te najczęściej wykorzystywane są do określania zasięgu lub natężenia zjawisk, oceny skutków występujących zjawisk itp.

Załączane do zadań arkusza egzaminacyjnego mapy ogólnogeograficzne i tematyczne służą sprawdzeniu np.:

1. Umiejętności korzystania i odczytywania zawartych na nich informacji.

2. Umiejętności porównywania map i dostrzegania zależności przyczynowo-skutkowych zachodzących w przestrzeni geograficznej.
3. Znajomości przez zdającego mapy świata i Polski poprzez prawidłową lokalizację wskazanych obiektów geograficznych.

2. ZESTAWIENIA STATYSTYCZNE

Ważnym źródłem informacji, często wykorzystywanym w zadaniach arkusza egzaminacyjnego są zestawienia statystyczne. Mogą one być przedstawione w różnej postaci: wykresów, diagramów, rysunków i schematów lub zestawień tabelarycznych.

Zamieszczane w zadaniach arkusza egzaminacyjnego zestawienia statystyczne służą sprawdzaniu umiejętności:

1. Odczytywania informacji
2. Uogólniania zestawień statystycznych, wskazywanie podobieństw i różnic przedstawianego zjawiska
3. Analizowania danych statystycznych (gdzie i kiedy zanotowano wartości najwyższe lub najniższe, gdzie jest podobnie, a gdzie odmiennie)
4. Interpretowania – wiązania informacji z posiadaną wiedzą (np. dlaczego tak jest).
5. Przetwarzania informacji, tj. przedstawiania w innej postaci (np. wykonania diagramu, obliczeń).
6. Wnioskowania na podstawie pozyskanych informacji
7. Wyjaśniania przyczyn zróżnicowania wielkości zjawiska w różnych przekrojach czasowych lub na różnych obszarach
8. Oceniania faktów i zjawisk, np. ocena przydatności rzeki dla celów transportowych na podstawie zestawienia średnich miesięcznych przepływów.
9. Prognozowania zmian np. określania tendencji (wzrost, stagnacja, spadek) zmian w liczbie ludności na danym obszarze.
10. Formułowania prawidłowości lub problemów przyrodniczych, społecznych, gospodarczych lub politycznych.

3. TEKST ŹRÓDŁOWY

Ważnym źródłem informacji załączanym do zadań arkusza egzaminacyjnego jest tekst źródłowy. Informacje zawarte w tekście źródłowym wykorzystywane są do sprawdzania wybranych umiejętności np.:

1. Czytania ze zrozumieniem.
2. Selekcji treści, czyli umiejętności wyszukiwania wskazanych w zadaniu egzaminacyjnym informacji.
3. Wnioskowania o pojęciach lub procesach na podstawie przedstawionego opisu.
4. Formułowania problemów na podstawie przedstawionego opisu.
5. Tworzenia modeli przyczynowo-skutkowych.

4. ILUSTRACJE (RYSUNKI, SCHEMATY, FOTOGRAFIE)

Załączane do zadań arkusza egzaminacyjnego ilustracje służą uzupełnieniu treści zadań egzaminacyjnych oraz sprawdzaniu treści i umiejętności zdającego w zakresie np.:

1. Rozpoznawania zjawiska lub procesu przedstawionego przy pomocy ilustracji, fotografii.
2. Uzupełnienia rysunku lub odszukiwania, zgodnie z poleceniem, jego fragmentu.
3. Odszukiwania na rysunku argumentów zaprzeczających lub potwierdzających tezę podaną w zadaniu.
4. Porównywania dwóch ilustracji w celu wyszukania podobieństw i różnic przedstawionych informacji.
5. Formułowania wniosków, prawidłowości zachodzących w przestrzeni geograficznej.

III. ZASADY OCENIANIA I PNKTACJA ARKUSZY EGZAMINACYJNYCH

1. Za odpowiedzi arkusza poziomu podstawowego możesz otrzymać maksymalnie 50 punktów, w części rozszerzonej arkusza egzaminacyjnego – 70 punktów.
2. Przy każdym zadaniu w arkuszach egzaminacyjnych zamieszczona jest maksymalna liczba punktów, którą możesz uzyskać za poprawne rozwiązanie zadania.
3. Za odpowiedzi przyznaje się tylko całe punkty. Niekiedy, aby uzyskać punkt, musisz udzielić dwóch lub trzech odpowiedzi. Wynika to z zapisu treści pytania lub ilości miejsca przeznaczonego do wpisania odpowiedzi.
4. Ocenie podlega tylko ta część odpowiedzi, która ściśle wiąże się z poleceniem.
5. Jeśli w treści zadania podana jest konkretna liczba elementów, którą należy podać w odpowiedzi, ocenie podlega tylko tyle elementów odpowiedzi (liczonych od góry), ile zostało podanych w poleceniu.